

Representantforslag 111 S

(2015–2016)

fra stortingsrepresentantene Lisbeth Berg-Hansen, Marianne Aasen, Jorodd Asphjell og Ruth Grung

Dokument 8:111 S (2015–2016)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Lisbeth Berg-Hansen, Marianne Aasen, Jorodd Asphjell og Ruth Grung om tiltak for å skaffe mer kunnskap og forebygge langvarig sykdomsutbrudd av mononukleose/kyssesyke blant ungdom

Til Stortinget

Bakgrunn

Mange ungdommer opplever å bli syke av mononukleose, eller kyssesyke. For de heldige er sykdomsforløpet ukomplisert og går raskt over, men noen blir svært syke, og det tar lang tid å komme seg etter sykdommen. For mange skjer det i en livsfase som danner grunnlaget for videre utdanning og arbeid, og langvarig fravær har store konsekvenser. Mange opplever at omverdenen ser på dem som late og giddesløse, noe som ofte forsterker følelsen av være utenfor og følelsen av å ikke bety noe.

Kyssesyke er mest vanlig hos ungdommer (10–19 år). Ved 20-årsalderen har 90 pst. av befolkningen antistoffer i blodet som tyder på at de har gjennomgått sykdommen. De fleste blir friske i løpet av 2–4 uker, men trenger ofte en måned for å bli helt friske. 10–20 pst. opplever trøtthet og slapphet i flere måneder etter den akutte infeksjonen. Ca. 5 pst. av tilfellene får alvorlige komplikasjoner i form av sykdom i blodet, i nervesystemet, i nyrene og/eller i milten. Det forskes også på om det er en sammenheng mellom kyssesyke og ME.

I dag finnes det ikke noe medisin mot kyssesykeviruset. Det er viktig å få rask diagnose, sånn at den syke kan ta hensyn til sin tilstand og redusere risiko

for forverring og for å unngå å smitte andre. Det finnes pålitelige hurtigtester som gjør det enkelt å diagnostisere, selv om det også er tilfeller der det tar lengre tid å diagnostisere sykdommen. Det er avgjørende for sykdomsforløpet at den syke ikke utsettes for hard fysisk aktivitet, holder seg i ro og unngår å nyte alkohol.

På tross av det folkelige navnet «kyssesyke», er mononukleose en lite smittsom sykdom, men det anbefales å unngå deling av spytt i akutfasen og noen uker etter utbruddet.

Det er påfallende at kyssesyke får så liten oppmerksomhet når den rammer så mange ungdommer og gir nedsatt allmenntilstand over lang tid med fare for alvorlige komplikasjoner. I dag finnes det ikke effektive forebyggende tiltak som vaksiner eller medisinsk behandling, derfor må det prioriteres å fremskaffe mer kunnskap, som kan gi helsevesenet bedre forutsetning for å håndtere denne sykdommen. Videre etterlyses målrettet informasjon til ungdom og foreldre med kunnskap om hvordan de skal forholde seg for å unngå smitte og forverring ved utbrudd. Skolevesenet, og da særlig ungdomsskoler og videregående skoler, må få mye bedre kunnskap om sykdommen slik at det blir lettere for dem å legge til rette for undervisning tilpasset ungdommer med kyssesyke. Mange av ungdommene som blir syke, er også aktive innen idrett. Derfor er det av avgjørende betydning for muligheten til å bli frisk så raskt som mulig at idretten får mye mer kunnskap om kyssesyke. For de ungdommene der kyssesyken angriper indre organer, kan det være direkte livstruende å delta i idrettsaktiviteter som innebærer fysisk kontakt, f.eks. håndball og fotball.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen iverksette tiltak som målrettet øker kunnskapen om sykdommen mononukleose, og om hva som kan gjøres for å forebygge langvarig sykdomsutbrudd og svekket helse for ungdom som blir rammet av sykdommen.

16. juni 2016